

uso de ellas, evitándose así el fatigoso trabajo de sacarla del pozo o de lavar la ropa fuera de casa, y además estamos seguros que disminuirán las enfermedades, pues es sabido que casi la mayoría de las casas de Granollers carecen de aguas potables, y por lo tanto, hacen uso de las de pozo a donde van a parar, a causa de las filtraciones, las aguas sucias de los pozos muertos, cosa inevitable mientras no se construyan las tan necesarias cloacas.

Felicitemos al Sr. Serra, pues después de hacer un buen negocio, hará un gran bien a Granollers.

CUENTOS DE «LA OPINIÓN»

(DE NUESTRO CONCURSO)

UN CRIM

¡Quin despertar el d'aquell matí seré i rieller de primavera!

—A cal Solsona hi ha un home mort!—deien uns.—El moço de cal sastre s'ha penjat!—afegien uns altres.—I els més, amb la frisansa de gaudir d'un espectacle tant repugnant com nou a la vila, es dirigien cap a cal Solsona, que estava tancat i barrat; en tant s'esperava que hi anés la justícia. Allí, homes i dones, enfilats en escales i estirant el coll per a veure-ho millor, donaven sinestres detalls del mort, que penjava d'una viga, aprop de la balconada del primer pis, que aquella nit havia quedat mitg oberta; i era de veure com es rellevaven els uns i els altres per a convencer's de que era penjat y ben penjat aquell minyó ros, esprimatxat, amb posat de montanyenc poruc, que ni's gosava mirar a la gent...

—¡El jutje!—va dir un,—y tot seguit cent veus allora rondinaven la cantarella:—¡Je es aquí'l jutje! ¡Ja es aquí'l jutje!...—I un silenci imperant, aclaparador; una quietut esglaiadora plasía en la multitud, en tant s'espanyava la porta per a donar pas al suprem representant de la justícia humana.

¡Com frisava tot-hom! ¡Quina ansia's llegia en el mirar d'uns i altres! ¡Are sí que ben prompte se sabria qué se n'havia fet d'en Lluís, del fadrí, que dormia en la mateixa habitació del mort! Ningú sabia on era ni on parava, i's feien mil suposicions i comentaris de tota mena.

Als pocs minuts baixá, corrents, un agutzil. El fadrí era allí també, pero estava morint-se; estés en el seu llit, jeia en mitg d'un bassal de sang, revolcant-se en el panteig horrible de l'agonia. El seu cap l'havien aplastat, aixafat bestialment, i tot ell era horrorosament deformat...

L'esfereïment va creixer al saber-se de cert aquesta nova desgracia, per molts ja presentida. I un crit d'engunia i d'ira s'escapá d'aquella gent sensilla, d'aquella bona gent de gest ferreny, condemnant, amb un udol ronc, com un renec d'home primitiu, al criminal autor d'aitals maldats. Semblava talment que la

visió sagnant que s'havia gravat en els cervells amb els pocs mots arrencats a l'agutzil, hagués enterbolit a tots i que la sed de nova sang assequés totes las goles.

Més, no va caldre pas vessar-ne més de sang. Prompte's posá en clar que al fadrí moribont l'havia assassinat el moço que, despenjat ja, jeia estirat a terra, ert, encarquerat, fred com el gel, amb la fredor cor-prenedora de la mort. Encare que cap d'ells podés parlar, be prou parlaven per ells el cap den Lluís, esbarlat a colps de passa-má, i aquest brut encare de sang, i el llit del moço en el que s'hi endevinava be que s'hi havia ficat aquella mateixa nit, acariciant l'eina homicida, amagada amb ell, mentres espiava, fent l'adormit, esperant el moment de rabejar-se en la seva presa.

I el farcellet de roba, preparat per a emportarse'l al fugir, i les taques sagnoses de l'aiguera, on se devia rentar quan, ja llest de la feina, tant sols devia pensar en la fugida, deien ben clarament el drama horrible, tota la cruent tragedia que visqué en pocs moments el desgraciat a qui la vermelló de la sang vessada, i els crits de dolor i pietat del moribont, devien retornar-li els seus instints humans, devien ferli caure dels ulls la vena de la condicia que pot-ser l'havien empés a assassinar, i s'endevinaven prou els dubte, les engunies, els sofriments torturadors de la seva ánima malalta, que oprimien el seu cor de noi de disset anys, fins que'l nú d'aquella corda amb que's penjá del sostre, li apretá la gola, resseca per la febre, fins ofegar-lo, posant un trist epileg a la seva vida, amargada, en plena edat de les il·lusions més belles, per somnis i pensaments d'una negror esfereïdora.

Més, el poble, que no entén molt de psicologia humana, abstret son pensament per la monstruositat del crim, horroritzat, al pensar en l'escomesa salvatge de l'assessí, que tot ell devia tremolar, de por i de goig, a l'alçar enlaire l'eina pesanta amb que va ferir de mort al seu company, a l'imaginar-se tant sols que per a donar be'l colp, va poder esperar-se, rancuniós, a que la víctima ja dormís, no veia, ni volia veure el drama punyent viscut per l'assessí abans de que la mort el fes estremir per última vegada, tots els petits detalls reveladors de la lluita interna que ennegri encare més els seus ultims moments, no li deyen res, absolutament res an aquella gent: pels més, tant sols la covardia, no'l remordiment, l'havia impulsat a posar fi a la seva vida, i confonien, implacables, amb llur anatema a l'infeliç que assassiná d'una manera tant vil i miserable.

I mentres la vila's vestí de dol per a dur les despulles de l'un, envoltades de flors, fins a rebre la terra sagrada del cementiri, i de tots els ulls vessaven ruentes llágrimes de dolor, i les campanes brandaven planyivolament enlairant fins al cel un preg fervent per a la salvació eterna d'una de les víctimes d'aquella tragedia, en la fosca d'una nit plujosa, quietament, com si cometessin una nova malifeta, el criminal era enterrat per uns homes, representants, no se sab ben be de quines lleis, sense'l consol d'una oració pietosa, sense una llágrima ni un sospir: el cos d'aquell noy de disset anys que l'enterraven, pot-ser porque'l llençar-lo era un perill, l'amagaven de la vista dels hu-

mans com si fos una cosa nociva; l'enterraven com si's tractés d'un empestat sense familia ni amics, com si fos un gos rabiós, i tot-hom quan va saberho, ho trobá molt be i molt humá, i adhuc molt posat en rahó que no's permetés veure'l ni al seu pobre pare.

Perque aquell noi, allá, en un poblet petit del peu de la montanya, hi tenie pares que l'estimaven, hi tenia pares que, com tots, l'havien somniat el més bo dels fills; i hi tenia germans que ancare'l ploren, d'amagat de l'altre gent per có, porque ¡com que era tant dolent!... I per ell plora també una dona, la dona del seu primer i únic amor: la seva veïna, aquella gentil veïneta per a qui eren tots els seus pocs somnis de color de rosa, que encare el creu bo, com el creu bo la seva mare, que morirá sense avenir-se que fos tant dolent, com tot-hom deia, aquell troç de ses entranyas que havia bressolat amb el mateix amor que a tots els demés fills.

¡Qui sab si al moço de can Solsona, que no samblava pas ben dolent, va ésser l'amor que va empenye'l a matar!

El fadrí assassinat, que aviat havia d'entrar amo, l'hi havia jurat, un dia que's barallaren, que'l despatxaria, i ell, que no era més que un pobre moço i un pobre noi, ¿on aniria si'l treien d'allí? Per a guanyar-se'l pa, hauria hagut d'anar tant lluny, tant lluny, allá a ciutat, on pot-ser may més podria veure an ella!... I, qué hauria estat el mon, per ell, i totes les riqueses, sense aquells ulls blaus, i aquell capet ros; sense aquella Verge a la qual cada nit resava amb la fé del creient i del enamorat?...

VILATÁ.

DE CARDEDEU

Aunque mis correspondencias no son periódicas, el corresponsal pensaba únicamente esta semana dar suelta a la pluma pintando con exuberante descripción la tradicional y secular romería de San Pedro, al *Castell* de los Condes de Bell-lloch; pero en primer término nos vemos en el triste deber de consignar en esta crónica el fallecimiento de D.ª María Ribalta y Solsona, esposa de nuestro particular amigo el facultativo D. Lorenzo Draper, ocurrido el día 28 de Junio próximo pasado.

Ha causado general y dolorosa impresión la muerte de esta virtuosa señora, la que se produjo casi repentinamente, resultando impotentes los auxilios de la ciencia ante el seco embate de la traidora e inexorable parca. Bajó a la sepultura a la edad de 62 años, confortada con todos los auxilios espirituales.

Modelo de esposas y amantísima madre, deja la señora de Draper en el desconsuelo a sus afligidísimos esposo e hija única, señorita Adelaida y en el hogar un vacío imposible de llenar.